

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1996 - 1997 (*)

22 JUILLET 1997

PROPOSITION DE LOI

**complétant l'article 7bis
de la loi du 22 juillet 1953
créant un Institut des
réviseurs d'entreprises**

(Déposée par M. Hugo Olaerts)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 22 juillet 1953 et celle du 21 février 1985, complétées par l'arrêté royal du 15 mai 1985 et celui du 10 janvier 1994, régissent l'exercice de la profession de réviseur d'entreprises.

L'un des objectifs majeurs de cette législation est de garantir l'objectivité et l'indépendance des réviseurs d'entreprises. C'est ainsi, par exemple, que l'article 7bis de la loi du 22 juillet 1953, inséré par l'article 40 de la loi du 21 février 1985, dispose que:

«Les réviseurs d'entreprises ne peuvent:
(...)

4° exercer des activités incompatibles avec la dignité ou l'indépendance de leur fonction.».

L'article 18ter, § 1er, de la même loi, inséré par l'article 52 de la loi du 21 février 1985, prévoit que:

«Conformément à son objet, l'Institut veille au bon accomplissement par ses membres des missions qui leur

(*) Troisième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1996 - 1997 (*)

22 JULI 1997

WETSVOORSTEL

**tot aanvulling van artikel 7bis van de
wet van 22 juli 1953 houdende
oprichting van een
Instituut der bedrijfsrevisoren**

(Ingediend door de heer Hugo Olaerts)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In de wetten van 22 juli 1953 en 21 februari 1985, aangevuld door de koninklijke besluiten van 15 mei 1985 en 10 januari 1994, wordt de uitoefening van het beroep van bedrijfsrevisor geregeld.

Een hoofdbekommernis was de waarborging van de objectiviteit en de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisoren. Zo vermeldt bij voorbeeld artikel 7bis van de wet van 22 juli 1953, ingevoegd bij artikel 40 van de wet van 21 februari 1985:

«Het is een bedrijfsrevisor niet toegelaten:
(...)

4° een werkzaamheid uit te oefenen die onverenigbaar is met de waardigheid of de onafhankelijkheid van zijn taak.».

Artikel 18ter, § 1, van de wet van 22 juli 1953, ingevoegd bij artikel 52 van de wet van 21 februari 1985, stelt:

«Overeenkomstig zijn doel ziet het Instituut toe op de goede uitvoering door zijn leden van de hun toe-

(*) Derde zitting van de 49ste zittingsperiode

sont confiées. En particulier, il veille à ce que ceux-ci:

(...)

4° n'acceptent pas de missions dans des conditions susceptibles de mettre en cause l'objectivité de leur exercice;».

L'article 18^{quinquies} de la même loi, inséré par l'article 54 de la loi du 21 février 1985, dispose quant à lui que:

«Tout réviseur d'entreprises qui est l'objet d'une procédure judiciaire, disciplinaire ou administrative portant sur l'exercice de sa fonction, doit en informer le conseil de l'Institut.

Le conseil de l'Institut peut être consulté par l'instance judiciaire, disciplinaire ou administrative en cause.».

L'article 6 de l'arrêté royal du 10 janvier 1994 relatif aux obligations des réviseurs d'entreprises dispose que:

«Le réviseur d'entreprises ne peut exercer aucune mission lorsqu'il se trouve dans des conditions susceptibles de mettre en cause l'indépendance de l'exercice de sa mission ou de compromettre la relation de confiance avec les parties dans l'entreprise auprès de laquelle il exerce cette mission.».

L'article 7 du même arrêté royal prévoit que:

«Le réviseur d'entreprises ne peut accepter ou poursuivre une mission, une fonction ou un mandat lorsque son accomplissement pourrait le placer dans une situation de conflits d'intérêts susceptible de porter atteinte à son indépendance dans l'opinion qu'il doit émettre.».

Enfin, l'article 13 du même arrêté dispose que:

«Les réviseurs d'entreprises ne peuvent pas limiter leur activité de manière telle que leurs revenus professionnels dépendent uniquement soit d'un nombre très restreint de missions ou de fonctions distinctes, soit de missions ou de fonctions relevant toutes, en fait, d'un même groupe d'intérêts ou d'une même autorité.».

Les lois et arrêtés précités précisent évidemment aussi tous les droits et obligations des réviseurs d'entreprises, l'organisation et l'exécution de leur mission, les sanctions prévues en cas d'infraction, etc.

On ne peut hélas pas dire que la lettre et l'esprit de la législation ont toujours été respectés. De sur-

vertrouwde opdrachten. In het bijzonder ziet het Instituut erop toe dat ze:

(...)

4° geen opdrachten aanvaarden onder voorwaarden die een objectieve uitvoering daarvan in het gedrang zouden kunnen brengen;».

Artikel 18^{quinquies} van dezelfde wet, ingevoegd bij artikel 54 van de wet van 21 februari 1985, bepaalt:

«Elke bedrijfsrevisor tegen wie een gerechtelijke, tucht- of administratieve procedure werd ingeleid die betrekking heeft op zijn taak als bedrijfsrevisor, moet de Raad van het Instituut hierover inlichten.

De Raad van het Instituut kan worden geraadpleegd door de betrokken gerechtelijke, tucht- of administratieve overheid.».

Artikel 6 van het K.B. van 10 januari 1994 betreffende de plichten van de bedrijfsrevisoren zegt:

«De bedrijfsrevisor mag geen enkele opdracht uitvoeren, wanneer hij zich in een positie bevindt waardoor zijn onafhankelijkheid bij de uitoefening van de opdracht in het gedrang zou kunnen worden gebracht, of waardoor de vertrouwensrelatie met de partijen en in de onderneming waar hij die opdracht uitvoert, zou geschaad kunnen worden.».

Artikel 7 van het voormelde K.B. bepaalt:

«Het is de bedrijfsrevisor verboden om een opdracht, een functie of een mandaat te aanvaarden of voort te zetten, wanneer de uitoefening daarvan hem in een positie van belangenconflict dreigt te plaatsen die van aard is het onafhankelijke oordeel dat hij moet uitbrengen in het gedrang te brengen.».

En artikel 13:

«De bedrijfsrevisoren mogen hun activiteiten niet derwijze beperken dat hun beroepsinkomsten uitsluitend afhankelijk zijn of van een zeer beperkt aantal onderscheiden opdrachten of functies, of van opdrachten en functies die concreet alle afhankelijk zijn van één enkele belangengroep of van éézelfde gezag.».

Uiteraard vermelden de aangehaalde wetten en besluiten bovendien ook de rechten, de plichten, de organisatie, de uitvoering, de sancties, enz.

Dat de letter en de geest van de wet steeds werden nageleefd, kan helaas niet worden bevestigd. Boven-

croît, certaines pratiques manquent singulièrement de transparence. C'est pourquoi il est grand temps de se pencher sur la question.

Citons l'exemple frappant du réviseur d'entreprises qui contrôle une série d'entreprises publiques, d'entreprises publiques autonomes, de parastataux, d'intercommunales ou d'organismes similaires et qui s'occupe en outre des aspects financiers des activités directes et indirectes d'un parti politique. Un autre réviseur d'entreprises exerce notoirement des activités identiques, mais à une échelle plus modeste. Ces deux exemples ne sont toutefois pas des cas isolés.

Sans anticiper sur la répression des infractions commises ou sur l'évaluation des pratiques actuelles, nous estimons qu'il s'indique de remettre les pendules à l'heure. C'est ainsi qu'il faudrait, sans plus attendre, interdire qu'un réviseur d'entreprises puisse travailler à la fois pour le secteur public et pour un parti politique. La présente proposition de loi vise par conséquent à proscrire ce type de pratiques inadmissibles et à renforcer les incompatibilités, de manière à mieux garantir l'objectivité et l'indépendance des réviseurs d'entreprises.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 7bis de la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des réviseurs d'entreprises, inséré par la loi du 21 février 1985, est complété par l'alinéa suivant:

«Le réviseur d'entreprises qui accepte une mission révisoriale d'un parti politique ou d'une association liée à un parti politique ne peut accomplir aucune mission révisoriale dans une institution publique, une association de droit public, une entreprise publique ou une entreprise dont les pouvoirs publics sont actionnaires.».

dien is de praktijk erg ondoorzichtig. Het is hoog tijd voor een toetsing.

Een zeer opvallend voorbeeld is de bedrijfsrevisor die een reeks overheidsbedrijven, autonome of semi-overheidsbedrijven, intercommunales of aanverwante constructies controleert en die zich daarbovenop bezighoudt met de financiële aspecten van de activiteiten van en rond een politieke partij. Van een tweede bedrijfsrevisor is geweten dat zijn werkzaamheden een copie vormen van het eerste voorbeeld, zij het op minder grote schaal. De twee voorbeelden zijn echter geen alleenstaande gevallen.

Zonder vooruit te lopen op de aanpak en de afhandeling van de bestaande inbreuken en de evaluatie van de huidige praktijk, is het goed om orde op zaken te stellen. Zo verdient het aanbeveling snel paal en perk te stellen aan de mogelijke band tussen overheidsopdrachten voor een bedrijfsrevisor en diens werkzaamheden voor bij voorbeeld politieke partijen. Dit voorstel beoogt dan ook deze onverantwoorde band door te knippen en de onverenigbaarheden scherper te stellen, zodat de objectiviteit en de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisoren beter worden gewaarborgd.

H. OLAERTS

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 7bis van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut der Bedrijfsrevisoren, ingevoegd bij de wet van 21 februari 1985, wordt aangevuld met het volgende lid:

«De bedrijfsrevisor die een revisorale opdracht aanvaardt van een politieke partij of een daarmee verbonden vereniging, mag geen revisorale opdrachten uitvoeren in een openbare instelling, een publiekrechtelijke vereniging, een overheidsbedrijf of een onderneming waarin de overheid aandeelhouder is.».

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

25 juin 1997.

Art. 3

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

25 juni 1997

H. OLAERTS